

6 Cdo 22/2010

R o z s u d o k

V m e n e S l o v e n s k e j r e p u b l i k y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Rudolfa Čirča v právnej veci žalobcov **1/ E. T.**, bývajúcej v B., **2/ V. T.**, bývajúceho v B., v dovolacom konaní obaja zastúpení JUDr. J. G., advokátom, AK G. so sídlom v B., proti žalovaným **1/ A. S.**, bývajúcej v B., **2/ J. S.**, bývajúcemu v B., **o zaplatenie 4 497,77 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 15 C 115/2007, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. septembra 2009 sp. zn. 17 Co 194/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov 1/ a 2/ **z a m i e t a .**

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 30. apríla 2009 č.k. 15 C 115/2007-144 uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom sumu 2 904,47 Eur spolu s 8,5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 13. novembra 2006 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Vychádzal zo zistenia, že žalobcovia 1/ a 2/ poskytli žalovaným 1/ a 2/ postupne peňažné pôžičky v sumách 29 500,-- Sk,

25 000,-- Sk, 50 000,-- Sk, 25 000,-- Sk a 6 000,-- Sk, t.j. celkove v sume 135 500,-- Sk a že čas splnenia nebol dohodnutý. Listinu zo 16. marca 2006 predloženú žalovanými podpísanú žalobkyňou 1/ a žalovanou 1/ považoval za dohodu o urovnaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Podľa jej obsahu stav dlhu z uvedených pôžičiek k 31. marcu 2006 predstavoval sumu 87 500,-- Sk. Žalobe preto vyhovel len v uvedenom rozsahu a vo zvyšnej časti (nad sumu 87 500,-- Sk do sumy 135 500,-- Sk) žalobu ako nedôvodnú zamietol. Rozhodnutie o priznaní úroku z omeškania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 517 ods. 2 OZ, pričom začiatok omeškania, vzhľadom na výzvu k plneniu dlhu, stanovil dňom 13. novembra 2006. Keďže žalobcovia aj žalovaní „boli v spore úspešní aj neúspešní takmer v jednej polovici“, náhradu trov ani jednému z účastníkov konania nepriznal.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 9. septembra 2009 sp. zn. 17 Co 194/2009 na odvolania oboch sporových strán (odvolanie žalobcov smerovalo len proti výroku o trovách konania) rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. Zhodne so súdom prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že žalobcovia poskytli žalovaným peňažné pôžičky celkove v sume 135 500,-- Sk. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že písomnú listinu zo 16. marca 2006 nemožno podľa jej označenia a ani podľa jej obsahu kvalifikovať ako dohodu o urovnaní v zmysle § 583 OZ. Medzi účastníkmi totiž neboli sporné a ani pochybné vzájomné práva a povinnosti vyplývajúce z uzavretých zmlúv. Z obsahu dotknutej listiny vyplýva len to, že žalobkyňa 1/ si so žalovanou 1/ odsúhlasili výšku peňažnej sumy k určitému dátumu, ktorú má žalovaná 1/ žalobkyni vrátiť. Obsahom listiny nie je ani dohoda o vzniku nového záväzku (§ 570 OZ). Za nesprávny považoval záver súdu prvého stupňa, že čas vrátenia požičaných peňazí nebol medzi účastníkmi dohodnutý. Žalujúca strana totiž od začiatku konania tvrdila, že sa v otázke vrátenia požičaných peňazí dohodla so žalovanými tak, že peniaze vrátia, keď predajú pozemky, ktoré tvrdenie ani žalovaní do času, keď sa dovolali premlčania, nepopierali. Dospel preto k záveru, že v danom prípade bol čas plnenia ponechaný na vôli žalovaných (§ 564 OZ). Ak žalobcovia podali žalobu na plnenie predtým, než čas plnenia určil súd, ide o žalobu predčasne podanú, ktorej nebolo možné vyhovieť. Rozsudok okresného súdu v časti, ktorej bolo návrhu vyhovené preto podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v nadväznosti na ustanovenie § 224 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalobcovia. Nesúhlasili s právnym názorom odvolacieho súdu, že v danom prípade bol čas plnenia ponechaný na vôli žalovaných. Namietali, že odvolací súd dospel k tomuto názoru na základe nesprávneho vyhodnotenia vykonaného dokazovania. V tomto smere poukazovali na výpovede účastníkov pred súdom prvého stupňa na pojednávaní 7. októbra 2008 a na výpoveď žalovanej 1/ urobenú 8. októbra 2009 pred vyšetrovateľom v rámci trestného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve PZ Banská Bystrica pod ČVS: ORP-273/1-OVK-BB-2009, z ktorých vyplýva, že účastníci si čas plnenia nedohodli. Skutočnosť, že s odstupom času im žalovaní uviedli, že peniaze vrátia, až predajú pozemky, nemá žiaden vplyv na to, že v čase poskytnutia pôžičiek termín ich vrátenia nebol dohodnutý a nebol ponechaný ani na vôli žalovaných. Uznávací prejav vôle žalovanej 1/ na listine zo 16. marca 2006 má podľa ich názoru charakter návrhu na dohodu podľa § 570 OZ. Keďže žalobkyňa 1/ túto listinu podpísala, ide o právny úkon, ktorý „má všetky náležitosti dohody v zmysle § 570 ods. 2 OZ, resp. § 585 ods. 2 OZ.“ Ich právo, ktoré na súde uplatnili žalobou 6. júna 2007, nemôže byť preto premlčané. Hoci v petite dovolania navrhli zmeniť len výrok o trovách konania a priznať trovy odvolacieho konania, z obsahu dovolania nepochybne vyplýva, že žalobcovia napadli dovolaním rozsudok krajského súdu aj v merite veci a že aj v tejto časti navrhujú rozsudok krajského súdu zmeniť.

Žalovaní sa k dovolaniu žalobcov nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ

mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Žalobcovia vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietali a v dovolacom konaní žiadna z týchto väd ani nevyšla najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Ani procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Pokiaľ dovolatelia v dovolaní namietali, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, výsledkom čoho dospel k nesprávnemu záveru, že v danom prípade bol čas plnenia ponechaný na vôli žalovaných, treba uviesť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. Nie je možné teda namietat' napr. že súd mal uverit' výpovedi účastníka konania urobenej v inom konaní, že mal uverit' a teda vychádzať z výpovedí účastníkov urobených v neskoršom štádiu konania a pod.

V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že určujúce skutkové zistenie o čase plnenia založil na zhodnom tvrdení účastníkov. V odôvodnení rozhodnutia podrobne uviedol, z čoho vychádzal, aké úvahy ho viedli k záveru o zhodnosti tvrdení účastníkov a jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo neprihliadol na neskôr urobené výpovede účastníkov konania (najmä žalovaných, ktorí sa od pôvodného tvrdenia počas konania odklonili), týkajúce sa otázky času plnenia. Spôsob, akým odvolací súd dospel ku skutkovému zisteniu, podľa názoru dovolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 132 O.s.p. v spojení s ustanovením § 120 ods. 3 O.s.p. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá

tomu, čo malo byť zistené. Napokon, z týchto hľadísk dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu ani nenapadli.

Na námietky dovolateľov spočívajúce v tom, že súd mal uveriť výpovedi žalovanej 1/ urobenej v inom konaní, resp. že mal uveriť a teda vychádzať z výpovedí účastníkov urobených po zmene žaloby, zo žaloby o určenie času splnenia, na žalobu o plnenie (súd zmenu pripustil uznesením zo 6. októbra 2008), dovolací súd neprihliadol, lebo tieto neboli spôsobilé spochybníť logiku úsudku odvolacieho súdu o tom, čo bolo dokazovaním zistené. Navyše, žalobkyňa 1/ aj na pojednávaní 7. októbra 2008 (i na pojednávaní pred odvolacím súdom č.l. 175 spisu) uviedla, že u všetkých pôžičiek sa dohodli so žalovanými na tom, že „pôžičku vrátia, keď budú mať peniaze“ (viď zápisnicu o pojednávaní č.l. 82 spisu), čo potvrdila na tomto pojednávaní aj žalovaná 1/, ktorá uviedla, že sa dohodli na tom, že zvyšok pôžičky postupne uhradia, „keď budú mať finančné prostriedky“ (viď zápisnicu o pojednávaní č.l. 84 spisu). Žalobcovia preto v dovolaní nenáležite argumentujú, že práve z výpovedí všetkých účastníkov urobených na tomto pojednávaní vyplýva, že medzi účastníkmi nebol dohodnutý čas vrátenia pôžičiek. Naopak, tieto výpovede účastníkov konania dokazujú správnosť postupu odvolacieho súdu, keď si osvojil skutkové zistenie, založené na zhodnom tvrdení účastníkov, podľa ktorého žalovaní v zmysle vzájomnej dohody zaplatia dlh, až budú môcť.

Dovolací súd napokon pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalobcovia v dovolaní výslovne uplatňujú (napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), vrátane jeho obsahového vymedzenia.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd dospel k správnej závere, že písomnú listinu zo 16. marca 2006 nemožno podľa jej označenia a ani podľa jej obsahu považovať za

dohodu o urovnaní v zmysle § 583 OZ. Dovolací súd sa stotožňuje s dôvodmi v tomto smere v rozhodnutí odvolacieho súdu uvedenými a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Napokon, odvolací súd správne vec po právnej stránke posúdil, keď na ním zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 564 OZ, podľa ktorého, ak je čas plnenia ponechaný na vôli dlžníka, určí ho na návrh veriteľa súd podľa okolností prípadu tak, aby to bolo v súlade s dobrými mravmi. V súlade s týmto ustanovením správne vyvodil, že ak žalobcovia podali žalobu na plnenie skôr, než čas plnenia na ich návrh určil súd, ide o stav, kedy dlh nie je splatný. Žalobu na plnenie považoval preto správne za predčasne podanú, ktorej nebolo možné vyhovieť.

Obsah dovolania žalobcov nebol teda spôsobilý spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov v ňom uvedených. Žalobcovia preto napadli dovolaním vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Keďže v konaní neboli zistené vady uvedené v § 237 O.s.p. a konanie pred odvolacím súdom netrpí ani inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalovaní mali v dovolacom konaní úspech, preto im patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaným v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto im neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. augusta 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z , v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

